

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vsa leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvo v Zonta 5.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu v via Torrente. «Nuova Tipografia»: vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznana in poslanice) se zatačunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Židovstvo v Trstu.

Uže nekoliko let sem trajala močna agitacija proti židovstvu v občini; ta agitacija pa je posebno razširjena po Rusiji in po Nemčiji; v Avstriji takraj Litave še prav malo, toliko bolj pa v ogerskeji polovici države. Na Ruskem so se godila in se še gode preganjanja židov, in da ni država sama posegla vmes, gotovo bi bilo rusko ljudstvo prognalo iz Rusije vse žide. — No, na Ruskem, rekajo ljudje, posebno židje in požidani njih privrženci, kriva je tega proganjanja velika surovost in fanatizem ruskega ljudstva. Ako bi tudi veljalo to gledé ruskega ljudstva, ne moglo bi veljati gledé nemškega, ker prav židovski listi so uže davno proklicali nemški narod za prvega nositelja evropske civilizacije in ves svet priznava, da so Nemci res na visokej stopinji omike in občnega napredka. Zakaj pa je na Nemškem tako sovražstvo, tak napor proti židom? Znano je, da mnogo nemških učenjakov piše in javno govori proti židovstvu in celo dokazujejo na podlagi Talmuda in drugih verskih knjig židovskih, da je židovstvo v največjem nasprotju z občno moralno in z onimi načeli, na katerih sloni ne le krščanstvo, temuč sploh vsa moderna, da celó brezbožna filozofija, katera se vendar ne more oddaliti od krščanskega načela, da pred Bogom smo vsi ljudje enaki ter da smo vsi ustvarjeni po njegovej podobi. Učenjaki pa so židovskim rabinom do pičice dokazali, da židovska vera od nekedaj uči, da Izraelsko ljudstvo je izvoljeno ljudstvo in da vsled tega stoji v človečanskem obziru nad drugimi ljudstvi, katera ima torej vso

pravico rabiti in izkoristiti sebi v korist in prilog. Židovski Talmud stavi vsa druga ljudstva skoraj da ne v eno vrsto sè živalstvom in Talmud je prva verska podlaga židovskega ljudstva. Tako dokazujejo nemški učenjaki in te dokaze podpirajo s citati iz »Talmuda« in drugih verskih knjig židovskih. Iz teh citatov je razvidno, da je židu dopuščeno nežidu storiti največjo krivico, ne da bi si s tem obtežil vest, da celo priseči sme po krivem, ako priča proti nežidu, s kratka, pravičnemu in vestnemu mu je biti le proti sovorniku; proti drugoverniku mu tega ni treba. Tako javno dokazujejo učeni možje in nastal je celo hud prepir zaradi tega v javnih listih mej židovskimi rabini in raznimi nemškimi učenjaki, katerim pa rabini niso mogli dokazati, da Talmud res ne uči teh nečlovečanskih načel.

V dunajskem listu »Tribüne« dohajajo uže dolgo časa temeljiti članki imenitnega profesorja Rohling-a, kateri sploh dokazujejo, da je židovska morala nevarna človeškemu društvu, kakor je zdaj sestavljeno in da posledek te morale so sedanje manj ali več žalostne socialne razmere v Evropi. Na Ogerskem ima pa takozvani »antisemitizem« še globokeje korenine; tam so poslanci v parlamentu stavili predloge, naj se židom omeje državljanске pravice, tu in tam se je celó ljudstvo vzdignolo proti židom, vse polno protižidovskih listov in sploh občirna antisemitska literatura dela na Ogerskem izdatno gibanje proti židom in kot najlepša ilustracija razdraženosti ogerskega ljudstva proti židom služi naj nam pravda zaradi umora Ester Solymsi, ki se prav zdaj razvija pred sodnijo v Nyiregihazi, katera pravda pa

ob enem dokaže, ali se v resnici židje pri svojih cerkvenih obredih poslužujejo človeških žertev, to je krščanske krvi. Učenjaki so tudi v tem obziru dokazovali, da so židje, posebno v srednjem veku, mnogokrat umorili kacega kristijana, da so se potem njega krvi posluževali pri svojih cerkvenih obredih in antisemiti trdó, da se take žrtve pri konservativnih ali ortodoksnih židih na Ogerskem še vedno ponavljajo.

Naravno je torej, da ves svet zdaj obrača svojo pozornost na Ogersko. Ali kar se vrši pred sodnijo v Nyiregihazi, mej omenjenim procesom, to zopet kaže v svojej nagosti najžalostnejšo korupcijo, ki človeka sili k razmišljanju in preiskovanju uzrokov žalostnega stanja na Ogerskem. Naj bodo zdaj toženi židje obsojeni, ali oproščeni, ogersko ljudstvo, to se vidi iz vsega, bode hotelo srdu do židov dati kak otdušek in ogerska vlada uže zdaj misli na to, kako hitro zamašita otdušek. Ali pikrost ostane in ogerskih socialnih žalostnih razmer ne predrugači nobena še tako energična posiljena naredba. Ni še davno temu, kar je nek ogerski državni pravdnik sam javno tožil, kako žalostne so socialne razmere na Ogerskem, da so vsi prvi magnetje ogerski v rokah židov, in da so sploh na Ogerskem nastale nezdrave razmere. Takraj Litave razmere sicer še niso tako žalostne, kakor onkraj; ali tudi na našej strani države so se židje pod ustavoversko dobo tako dobro ugnjezdili, da so imeli v rokah javno menenje in vse kar se tega drži in sedanja vlada ima gotovo prav teško nalogo, da našo polovico države izvije iz onih rok, ki so ustvarile Chabrusa. Ali prav iz tega hudega boja se vidi, da so bili ustavoverci popol-

noma v rokah židov, ker v prvej vrstijim je šlo za to, da se materijalno okoristijo in s pomočjo materijalne sile podjarmijo avstrijske narode; to pa je čisto židovsko načelo. Ni pa treba misliti, da smo se uže otresli neopravičenega vpliva židov; še vedno imajo oni veliko govoriti, osobito v finančnih zadevah, in sedanja vlada mora, k ljubju svojega konservativnega nagiba, s tem činiteljem računati in tudi računati, kakor je to opazovalcem jasno. Reči se more torej, da imajo vse največje evropske države svoje židovsko prašanje. A to prašanje ni le verskega značaja, ono je temveč pravo socialno prašanje, ker židom gre za to, da jim Gójim (kristjan) postane sužen in, kakor pišejo učenjaki, posreči se jim to tem lažje, ker niso v zadregi za sredstva, kako doseči ta cilj. — Če je res, kar trde učenjaki, potem imajo židje lahko reč, kar nasproti »Gójimu« ima molčati njihova vest. A mi se ne postavljamo na to stališče; mi puščamo iz oči vse te prepire in se postavljamo na stališče Kristovo, ki je učil, da imamo ljubiti tudi svoje sovražnike. Nočemo, da se nam očita, da dražimo ljudstvo na žide ter da delamo proti verskeji toleranci; pri vsem tem pa nočemo in ne smemo molčati k vedenju in postopanju židov v socialnem pogledu. Pustimo torej versko stališče; ker mnogi, posebno tržaški židje, so gledé verskih zadev indiferentni in iz njih vrst se posebno tukaj najbolj rekrutirajo takozvani »liberi pensatorji« ali brezverneži; a da bi žid, ko je slekel Mojzesovo vero, slekel tudi brezmejno samopridnost, drznost itd., o tem je pač tako redko slišati, kakor o belih vranih, in to je tisto, kar mi povdarjamo in grajamo. Žid je bil od

Podlistek.

Kontovelj-Mokolán-Prosek.

(Zgodovinska črtica spisal M. Sila.)
(Dalje.)

V »Danica« pravi g. M., da je bila cerkva zidana, potem ko je bil po Benečanih razdejan kontoveljsko-proseški grad Monkolán t. j. po dr. Kandlerju l. 1369. Oni grad se je zval Mocholan, Mohulan, zdaj mu pravijo (razvalini) Moklan, nikakor ne »Moncolan«, kakor bi to radi imeli talijanski novejši pisatelji, češ, to je popačeno od nadošlih Slovanov iz talijanske besede »monte collano« (bregoviti? hrib) Ako tudi ne priznava kdo izpeljave od »mogile« torej: grad »mogilan«, pa se da tudi iz drugega korena tolmačiti. Cerkvica žalvinjske M. B. stoji na trdem kraškem svetu, a koj kakih deset korakov dalje je brdni svet, ki drži mokroto, in zato je v žlebu mej imenovano cerkvico in Kontoveljem in Moklanom mnogo izvirkov in dva velika kala imenovana »Mlakaa«. Na desnej proti Grljanu se izceja po žlebu naprej pri »studencih« potok »Lokavec« (Lukavec), a na levej, proti Barkovljam potok »Lábržin« (talj. Labrosin). No, Mlaka in Lokavec ne potrebujeja tolmačenja, pač pa »Lábržin«. Kaj bi to pomenilo? Da bi to ime talijanskega korena bilo od »labro« — ustnica, ne moremo priznavati, veliko pametnejša se nam dozdeva izpeljava od »lábure«, kar je starosl. beli skrat (nemšk. elf), ker teče potok po brdem svetu in iz

»školjev« belega apnenika kraškega nad njim se odveze kaka bela stena ter se kot »labur« (bela prikazen) v potoku hell. Ako ni morda popačeno ime mesto »Nábrežina«, ali pa »Laverčina« od besede »laverca«, kar pomenja od vode izprani žleb. (Glasnik IV. str. 148.). Mogoče torej, da i beseda Mokolán je od mok-rega hrčnega sveta dobil ime, in stoji tu v sredi kakor nek mohur all mehúr. V listini l. 1381 je pisano castrum Mochulan. (Cesca s. c. str. 126.) Kako se s časoma besede popačijo, služi nam v zglede Mohulanu sorodno ime vasi »Mavhinja« na Krasu devinskem. V zapiskih devinskega gradu je pisano tudi Malchigna = Malkinja, kar ni drugo kot premeščeno »Mlakinja«, kajti vas stoji v malej rodovitej kotlini, in ima cerkev posvečeno sv. Miklavžu, ki je patron proti vodnim nevarnostim. (Glej Glas 1874 l. 26., kder p. S. Kocijančič tolmači glagoljski napis na župnej cerkvi v Dornbergu, in napis na altarnji sv. Nikolaja: »S. Nikolae, ab inundantia imbrum protege nos.« (S. N. povodnje varuj nas), in pravi, da so stari Slovani sv. N. v vodnih nevarnostih na kopnem in na morju v pomoč klicali, kakor se ta vera odzivi v narodnih pesmih bodisi srbskih (Vuk Štefanović III 4) ali bolgarskih (Miladinovci bolg. narod. p. str. 25—28.). Župnik openski, pod katerega je spadala vsa zgornja okolica (razen Proseka in Bazovice) je moral ob določenih dnevih iti mašavat tudi v kapelico M. B. Kontoveljske (»in via prope Contouelo«, tako je pisano v župnijskih pismih.) Zlasti je znamenito, da so dne 6. decembra mo-

rali iti v procesiji s križem iz Kontovelja v cerkvico M. B. pri cesti, ter je župnik oni dan (sv. Miklavža) maševal za družbenike bratovščine sv. Roka. Sv. Nikolaj pa je posebni zavetnik mornarjev. Ni čudo torej, da so Kontoveljci, kot ribiči imevali tudi veliko zaupanje do tega svetišča, in da se je slovez o njem daleč po Istri raznesel. Še celó pripovedujejo, da ko je neki božjepotnik v Trsatu rekel, da je iz Kontovelja, mu začudeni odvrnejo: Ej! da bi vi vedeli, kako imenitno božjo pot imate pri vas, nikoli ne bi sem hodili, in toliko ljudi bi k vam bitelo, da bi se jajce komaj za 10 soldov dobivalo.

Cerkvica je majhna, kakih 20—21 stopinj široka. Zidan je presbiterij v gotičkem slogu; v njem je majhen kamenit altar z lepim dvestopinjji visokim kamenitim kipom Matere božje. Ob stenah presbiterja so na presno naslikane podobe treh aposteljnov: Jarneja, Janeza in Jakoba. Zgor na stropju pa so v posamnih predelih mej izboknenimi rebri obročne zvezde naslikani simboli (podobe) 4 evangelistov, — Mati Božja — in nad lampico Sv. Spasitelj (bizantinski Izveličar), sv. Mihael, sv. Anton opat, sv. Gregor papež in še tri druge slike škofov in papežev — menda cerkveni učeniki. No kde pa so glagoljski napisi? Ej da bi prav v oči bodli, menda bi jih bili davno uže izbrisali, kajti v tej zadevi Talijanom ni nič vere. Na plašču srednje onih treh slik aposteljnov (sv. Janezu ev.) je vse načrkano, in čez črke je bila slika narejena, tako da je treba dobro oči na-

peti, da se napisi zagledajo, a še bolj da se pročitajo. Napisi so pa od zgor počenšiti le:

- I. 1580 pisah Juric.
- II. 1534 miseca perva d. 1.
- III. ... to pisah jakp m... orl (?)
- IV. uertio 1544.
- V. 1599 to pisa pop Matij Mohovic.
- VI. let 1490 (?) ... kpr ... (nerazložno).
- VII. pis. 1566...
- VIII. (z latinico) 1540 P. M. D.
- IX. (z latinico) 15-I. H. S.-32 (glagol.) jenaru.
- X. nerazložno jako majhno glagolsko pismo.
- Na silki sv. Jarneja pa je mnogo novejših imen pisanih z latinico in samo en glagoljski napis sem zapazil:
- XI. 1591 to pisa jadre od Rovina.

In prav ta številka je z latinskimi števili napisana v spodnjem kotu pod sliko sv. Jakoba:
1591 Ludovico companaro.
S početka, ko so se začeli zanimati za to kapelico, niso bili našli razen le na oknu v presbiteriju vdolbeno številko 1627, ter pok. dr. Buttazzoni je mislil, da je gotovo to zaznamovano leto zidanja, a ugovarjal mu je dr. Loser, da je leto, kedaj je bilo okno narejeno, na oknu vdolbeno, in prav je imel. Iz zgornjih glagoljskih napisov pa je dovolj jasno, da je cerkvica uže stala s početka šestnajstega veka.

(Dalje prihodujič.)

nekaj le trgovec, barantač, za poljedelstvo in pozitivno delo se ni nikoli brigal; on je le posnemal trota, dobro opazoval in izkoristil položaj človeškega društva in tako nahajamo žida, ortodoksne ali brezverne vedno le na tistej strani, kder se nahaja moč; mi jih vidimo v Nemčiji Nemce, v Ogerskej hude Madjare, v Hrvatskej dobre Hrvate, v Srbiji navdušene Srbe, v Trstu pa so večinoma na strani Lahonov in prav tako v Gorici. Da pa so židje v Trstu in drugod na strani one stranke, katera ima v rokah administracijo, to pa ni nobena politika prepričanja, ampak je čisto in nago koristolovje.

V Trstu so na priliko po napa-kah, katere smo mi grajali uže mnogokrat in tudi v zadnjem številki, prišli na krmilo ljudje, katere je srce vodilo vedno v Italijo; teh ljudi so se oklenoli tudi židje in pri vsakem volilnem boju so židje trošili in delali, da je zmagala ta stranka. — Sčasoma pa so židje tej stranki postali tako potrebni, da brez njih sploh ne more več obstati; a židje sami so ta položaj dobro izkoristili, ker vsa važna mesta so posedli polagoma njihovi ljudje in razširili svoj upliv ne le na banke in druge finančne zavode, temuč tudi javna uprava v Trstu je bila in je še vedno manj ali več v njih rokah in vsem lahonskim društvom so zdaj židje na čelu. — Lahoni »puro sangue« to stvar sami prav dobro vidijo in v redakcijah nekaterih iredentarskih listov se najbolj zabavlja na žide, toda tega srda si močje ne upajo kazati javno; tu in tam je uže listu »L'indipendente« ušla kaka pikra beseda proti židom, a precej drugi dan se je ta list uže skesal in poboljšal. — Na tihem je v Trstu vse hudo na žide; a ker so židje pri skledi uže preveč uplivni postali, ne upa se nobeden javno nasprotovati jim. Le par listov je v Trstu ki od nekaj časa sem mečejo tleče bombe v židovsk tabor; eden teh listov je »Triester Tagblatt«, drugi je »La Staffetta«; prvi ni antisemitski list in zasleduje s tem, da hoče napraviti mej nemškimi in italijanskimi židi raspor in dve posebni židski verski občini v Trstu, le ta namen, da žide razdeli tudi v dva politična tabora, kar pa se mu teško posreči, ako vlada sama ne pokaže večje eneržije. Židje postanejo vsi prav dobri Avstrijci tistikrat, kadar bode tuk. vlada tako močna, da bode imela najzanesljivejšo zaslombo v mestnem zboru in bodo iz vseh mestnih in drugih javnih zavodov odstranjeni ljudje Avstriji nasprotne stranke. Kder bode polno korito, tam bodo tudi židje im to po vseh skušnjah, o katerih smo uže poprej govorili.

Drug list, »Staffetta«, to je odločno antisemitski list in je začel, posebno v zadnjem času, žide tako napadati, da so ti s svojim uplivom začeli na vso moč delati proti temu listu, ter celo streči mu po živenu. Še le te dni mu je odpovedala tiskarna, kder se je list dosedaj tiskal in to komaj nekoliko ur poprej, nego je imel biti tiskan list, — in znano je, da nobena druga tiskarna v Trstu ne bi bila sprejela tega lista pod streho, če ga ni sprejela ona, v kateri se tiska naš list, in še celo na to tiskarno, ki vendar ne živi v zraku, v katerem žive vitezi od Chabrusa, skušalo se je uplivati z denarjem, da pahne ubozega pregnanca skoz svoje duri. Toda »Staffetta« je vsaj za zdaj našla Samaritanca in je včeraj k ljubju vsej zaroti izšla; a komaj je dan zagledala, ko je bila zaplenjena, ker je prinesla dva članka proti židom, kakoršnjih

člankov se navadno v »Tribüne« skora-raj vsaki dan čita. — Vidi se iz vsega, da imajo židje tukaj veliko moč in da to moč izkoristujejo na vse mogoče načine; vidi se, da so židje javno menenje v Trstu kar v najem vzeli, ker vsi, tudi najhujši Lahoni, dajo prav »Staffetti« na tihem, in skrivnih čitateljev ima ta list vse polno; a javno se tega nobeden ne upa priznavati in malo jih je, kateri ne bi javno obsojevali tega lista. — To je eklatenten dokaz, da je pri nas v Trstu javno menenje ponarejeno in da javno menenje ni vsakokrat tudi izraz resnice in pravice. Da je treba upora proti takej korupciji, da je treba ustavljati se nadvladi kaste, katere geslo je le izkoristenje svojega bližnjega, to je naravno; ta boj se je tudi uže začel in je, kakor smo uže rekli, bolj socialnega, nego pa verskega lica. — Toda pozabiti nam pri vsem tem ni treba, da so židje prav tako ljudje, kakor mi, da je treba pobijati le njihove cilje, a daleč od nas naj bode boj srove sile. Upirajmo se temveč neopravičenemu uplivu s postavnimi sredstvi in z uma svitlim mečem.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je izrekel zahvalo poveljniku tretjega vojaškega oddelka, generalu Kuhnu, ker se je na popotovanju po Štajerskem in Kranjskem prepričal, da so vojaki dobro izvežbani, da je mej njimi lep red in pravi vojaški duh.

Dalmatinski deželni zbor se je 21. t. m. s trikratnim živioklicem na cesarja nenadoma zaprl, govori se, da na cesarjev ukaz. — Deželni namestnik, baron Jovanović, pa je odpotoval na odpust v Karlove vare.

»Triesterca« je prinesla te dni telegram, da je bil razpuščen dalmatinski dež. zbor, katera vest pa ni resnična.

V češkem deželnem zboru je 23. t. m. podal Rieger in 71 tovarišev predlogo, naj se izvoli petnajst poslancev v komisijo, da preskrbi priprave za predručajbe deželnozbornskega volilnega reda; pri tem naj bi se volilna pravica gledé prebivalstva in davkov enakomerno razdelila, volilni okraji pa naj bi se tako omejili, da dobosti obe narodnosti enake pravice. Komisija naj bi tudi vzela v preudarek razdelitev nefidejkomisaričnega vélicege posestva v več volilnih okrajev in razširjenje volilne pravice na petakarje. To je veljavna predloga in mi se nadejamo, da uverjeni smo, da se tudi v prihodnjem zasedanju kranjskega deželnega zbora podadé enake predloge, kolikor, so v soglasji z razmerami kranjske dežele.

Trgovinski minister baron Pino je zadnji ponedelek iz Angleškega na Dunaj prišel.

Omenili smo uže zadnjič, da dunajski mestni svet neče praznovati z ljudsko veselico dvestoletnice otetja mesta Dunaja od turške sile. To je pa Dunajčanom samim bilo preveč, hudo se tegoté ter zahtevajo, naj se ljudska veselica napravi. Demokratično društvo je v zadnjem seji izreklo, da je vedenje dunajskega mestnega sveta nesramno ter sklenolo to le resolucijo: »Z ozirom na to, da sklepi občinskega sveta o obhajanju dvestoletnice niso le nečastni mestu, temuč tudi škodljivi interesom prebivalstva, obsoja jih društvo z vso odločnostjo.« Dunajski mestni svet je v letu 1683 pomagal pri otetju Dunaja, dunajski mestni svet v letu 1883 pa Dunaj smeši, sramoti in mu škodo dela.

Dunajskemu mestnemu svetu je vlada ukazala, naj poskrbi za potrebne

bolnišnice, ako bi utegnola kolera nastati, a mestni svet se temu ukazu ustavlja.

Porotna obravnava v Nyiregijghazi se menda vendar bliža koncu, ker je končano zaslišavanje prič, ki je trajalo več tednov. Ogerska si v tej pravdi ni pridobila dobrega imena, ker svet je strmel nad nepopisljivo spri-denostjo, ki se je odkrila v nižjih in višjih ogerskih krogih.

Ministru Kalaju so na popotovanju po Bosni večkrat vrgli na voz kolekovane, pa nepopisane papirnate pole. On si ni mogel razjasniti, kak pomen bi to imelo. Ko so mu v nekej občini zopet tako polo podali, povabil je zadevajočega k sebi ter ga vprašal, kaj pomenja nepopisana pola, ta pa je odgovoril: »Ta gospod, ki poleg tebe sedi (uradnik iz Sarajeva,) pové ti to. Ker pa uradnik tega ni vedel, in so silili v kmeta, odgovoril je: Vsem, ki znajo pisati, bilo je prepovedano, podajati pritožbe ministru; ker pa imamo vzrok za marsikatero pritožbo in sami ne znamo pisati, zato tebi, gospod, podajemo te prazne pole, in če hočeš vedeti, kaj hočemo, prajšaj nas sam.«

Vnanje dežele.

Naš in nemški cesar, kakor se poroča, snideta se 2. avgusta v Gostinskih toplicah.

Ruski car je 22. t. m. sprejel deputacijo avstrijsko-ogerskih naseljencev v Moskvi, katera mu je poklonila adresu vsled kronanja.

Judovska komisija v Peterburgu je poslala posebnega poslanca na Nemško, Francosko in Angleško, da se natanko pouči o državljskih pravnih razmerah judov v teh državah.

V Uralu in sicer v Vspenskej gori so zadnjič zadeli na zelo bogate zlate žile. V enem dnevu so dobili 22 zlatih gruč, štiri največje so skupaj vagale nad 5 funtov. Jako zanimivo pa je še to, da imajo posebno kristalizacijsko obliko, ena izmed njih je piramidalni oktaeder in se je podarila rudarskemu muzeju.

Ornogorskega kneza hči Zorka se poroči 11. avgusta s Karagiorgijem.

Srbska velika skupščina se skliče meseca oktobra.

Italijanska vlada je odpravila kvarenteno na ladije iz avstrijskih luk.

Na Grškem se je sestavilo novo ministerstvo.

V francoskem senatu je minister zunanjih zadev odgovoril na Broglijevo interpelacijo, da Francoska ni napovedala vojne anamskemu cesarstvu, ali zaprla bi luke, ako bi katera država hotela dajati njemu orožje in strelivo. Tudi cesar Tu-Duc Francozkej ni napovedal vojne. Francoska hoče skrbeti za varnost in čast svojih posestev v Tonkinu in ubraniti, da ne bodo kitajske in anamitske drhali delale sile francoskim narodnjakom. A vse zadeve, besede cesarja Tu-Duc, Kitaja in kitajskega poslanca so take, da moramo smatrati, da smo v vojni z Anamiti. Za zdaj je potreba zatreti le uporna gibanja. Nas ne briga dosti, ali se bomo vojevali le z nereditno drhaljo, ali z vlado, katera to drhal plačuje, mi hočemo maščevati zrasrmanje našega orožja, mrtve naše vojake in sramoto, katera se je nam zgodila.

V mestu Roubaix na Francoskem je bila 20. t. m. zopet rabuka, vendar so žandarji zbrano množico razkropili.

Španski kralj odpotuje meseca septembra na Dunaj in v Berlin, kder se bo mudil mesec dni.

V angleškej poslanskej zbornici je Gladstone rekel, da vlada ne predloži zbornici pogodbe o družem sueškem prokopu.

Kolera v Egiptu ponehuje v onih krajih, kder se je najprej pričela. Najhujše razsaja v Kahiri, kder zadnje dni vsak dan od 200 do 400 in več osov umre.

Za kolero je v Egiptu umrlo po uredskih poročilih iz Kahire od 21. do 23. zjutraj v mestih: Kahira 381, Mansurah 33, Šerbin 1, Samamoud 17, Mehala el Kebir 26, Tantah 5, Šibin el Kom 93, Kobar 22, Ghizeh 33, Sonfia 7, Toukh 1, Damiette 4, Zifrah 11, Menzales 8, Mitgani 10 in Dagodous 10. — V Kahiri se je sestavila posebna zdravstvena komisija. Prebivalci tistih krajev, v katerih kolera najhujše razsaja, preselili so se v Turah i njih hiše požgale. Po ulicah v Kahiri žgo vsak večer smolnate sode, da s tem razkužujejo mesto.

Dopisi.

Tržaška okolica, 23. julija. (O raznih stvarih). Č. g. župnik M. Sila je poročal v podlistku 58 št. »Edinosti« v svojej zgodovinskej člrtici o Visentinejeve cesti. Res je, kakor je pisal č. g. župnik, da ljudje pravijo, da so delalci omenjene ceste upili mesto »živijo Cesar« živijo Visentini. A dovoljeno naj bode i meni o tem več spregovoriti, namreč o starem ljudskem poročanju. Stari ljudje pravijo, da je bila na čast otvorjenja dela »Visentinejeve« ceste dana delalcem velika pojedina. Ljudje pravijo tudi, da so isti dan spekli celega vola, a v volovo truplo so stavili tele, i zopet v teletovo kokoš, in v kokoš jajce. Na mestu pa, kder se je cesta začela delati, videti je še danes cesarski grb, kojega so tudi pri otvorjenju dela postavili. Pod grbom je pa v kamen urezano dela začene leto in ime podjetnika dela J. Visentini-ja. I to vse v latinjskih pismenkah. Ker je pa podjetnik dela pod grb postavil svoje mesto carjevo ime, ustavila je tedajšna vlada delo. I to ljudsko staro poročanje utegne biti resnično.

V udeležjo 22. julija popoldne je prevrnel močan vihar, ki je vstal, majhen čolnik pred Barkovljami. V njem so bili trije mladeniči iz mesta, koji so se vsi s pomočjo ribiča V. Starnada iz Barkovelj rešili na suho. V 57 št. »Edinosti« čitamo v dopisu iz Škorklje, da je hodil v Rojanskej procesiji za baldaninom dobro poznani »gouverner« Dreja. Kdo je pa »mežnaril« takrat, ko je bilo v cerkvi toliko posla, prašal bode kateri? Nadalje čitamo v 56 št. »Edinosti« v dopisu iz Rojana, da »Dreja« premalo za snago klan-cev in potov skrbi. Tukaj pa treba »Rojanskago gouvernerja« celo moško zagovarjati. Kajti moremo si misliti, da človek, ki vrhu županove še »mežnarjevo« in čevljarsko službo opravlja, ne more vsemu kaj in se tudi v maršičem spozabi. Gostilna »Al Cervo« v Trstu je večkrat v listu »Edinosti« narodnjakom priporočena in je tudi vse hvale vredna. Tam se gotovo tudi večinoma Tržaška slovanska gospoda zbira. Ali želite je, da bi bil na onej gostilni zraven laškega in nemškega, tudi slovenski nadpis! Jaz mislim, da to ne bi čisto nič škodilo in pametni Italijali morajo biti tudi toliko pravični, da ne bi se spotikali ob tem. Sicer pa vso čast gostilni in rodoljubnej gosci lastnici.

Iz Dutovljan, 15. julija. Minolo sredo nas je tukaj ustrašil plat zvona, ki je naznanjal požar. Ognja dar se posebno v našej občini pogostokrat spreminja v šibo in tepe večidel ubožniše kmete. — Zidaj je tu letni čas, ko pride navadno toliko silnega, nakopičenega dela, pa vendar vselega, ker se domov spravljajo pridelki, i ko se žanje, seje, orje in kosi, žito mlati itd., tako, da bi trebalo človeka na desetih krajih ob enem. Učitelji naj bi zdaj nehali z šolo, kakih štirnajst dni, da bi roditelji deco lažje porabili za silno, pa vendar njej primerno delo. Dobro bi tudi bilo, da bi se na Krasu sedaj sklepalo šolsko leto, potem pa poprej začelo. Pri nas je pre-mnogo šolske dece za učitelja, treba bi bilo tudi učiteljice! Tudi kaka viša šola bi se tukaj pristovala.

Naše županstvo, oziroma občinsko starešinstvo, snuje uže več časa načrte o razdelitvi občinskih pašnikov mej posamezne občinarje, pa ne gre mu od rok, ker se stavijo zapreke od neke strani. Naša porezna občina obstaja iz treh vasi, prvi korak naj bi bil ta: vsakej vasi naj bi se posebe odločilo skupaj pašnike v primernem kraju, primerne vrednosti, nikar žepa za tilak, potem še le naprej. Čudno se mi zdi, da nihče ne naglašja tukaj potrebe kakega narodnega društva, bralnice ali kaj enacega, mislim, da bi nam pomoglo k boljšej vzajemnosti, ker bi preganjalo ono mržnjo, ki je ima sosed do sosedu, vas do vasi, sebično, suhoparno življenje, ter prevzemalo mesto plitvim igračam itd.

Svilarstvo se je tu še precej dobro obneslo, cené pa so bile nizke, da človeku jemljejo veselje do tega zabavnega dela. Gosonice nam uže več let zelo škodujejo, ne bo jih tako precej konec, ker človeška bran pri navadnih gosonicah skoraj nič ne izdaja. One znesajo svojo zalego po skrivnih, nedosegljivih koteh in špralah.

Od kar je tukaj postaja c. kr. žandarjev, nič več se pri nas ne sliši o tatvini.

Duhovnika smo vdobili v osobi Ant. Kranjca, prav milosrdnega gospoda, vrednega potomca pokojnega gospoda J. B. Hvala za to našemu županstvu in vsem onim, koji so kaj k temu pripomogli. Zdravili!

IZ Podgrada 19. julija.

Svobodi me, da jezik prenesramni
Izrujem mu iz otvoranih ust,
Da starem, kakor zmijo, govnošlovca,
Ki skrini rodoljubovo poštenje. —
Pokojen bodi moj prijatelj dragi!
Ne vidiš-li, da sva brez vsa družine?
Tugomer.

Nekoliko let uže opazujemo v našem okraju, posebno v tej občini, da se na vse strani ruši ona edinost, ono prijateljstvo, ki bi tako blagodejno vplivalo na vse otonošnje. A bistro oko vidi še določneje. Vidi, da se pri nas ne ruši le edinost, nego da se uprav po določenem načrtu hujska in draži, da se sumičel in obrekuje na način, katerega imenovati »nesramnost« bilo bi premeško. Najžalostnejše pa je, da so oni, ki izvršujejo ta načrt, le orodje in da v svojej slepoti niti ne vedo, kaj delajo. Gosta mreža zakriva jim jasni obzor. Delujoče osebe so le marionete, volilne niti stekajo se pa v zagrneno, veščo roko.

Kdor je ob svojem času pazljivo čital zloglasni Čuderov program, ne iznebi se lahko misli, da vlada tu neka sličnost. Draži se prijatelj, draži se sovražnik, draži se razumnik, draži se topoglavec, draži se poštenjak, draži se propalica, draži se na levo, draži se na desno, draži, sumičel, hujska in obrekuje se na vse strani — in zakaj? Le zato, da vlada razdraženost! Čuder uči, da to zadostuje.

Vrlenu Čuderovemu učencu ne moremo odrekati talenta. Svojo nalogo dovršuje izvrstno izteklósem! Samo včasih se spozabi, ko si veselja mane roke. In kakor prinese petje sicer pozornemu divjemu petelinu nesrečo, tako tudi njemu v obilnem veselju zdrkne kaka nit in — tako za trenotek pokaže vodilno moč izpod zagrinjala. Pa vsaj so delalci preveč zaljubljeni v marionete in nikdo ne gleda k višku! Predstava zaradi tega ni motena.

Iz vsega rodoljubnega srca obžalujemo, da se občinstvo kratkocasi s tako neumnim igro, ki ne more koristiti v nobenem obziru. Tudi namerjavani neuspeh ne bode trajen. Nego, kadar se bode delal konečni račun, kadar se sprevidi, koliko je zamujenega in zanemarjenega, kadar preneha umetna omamica, onda se prav dobro oškodovan, povrne vsak k ožbiljnemu delu in obžaloval bode svojo zmotu.

Začasno pa hrepeni vse samo še po nemoralnem kankanu.

S. J.

IZ Brezovice, dne 21. julija.

Kakor je bilo naznanjeno, imela je naša čitalnica dne 15. t. m. *izvrstno občno zborovanje*, da si izvoli novega predsednika, kajti č. g. Kociper je premeščen od tu v Lanišče. Udov čitalnice se je zbralo še precejšnje število, a ne toliko, kolikor bi bilo želeli. Marsikoji je raje doma spal, utrujen od teškega dela vsega tedna, kakor da je prišel k volitvi, a to so bili večinoma le oni omahljivi, koji se boje vsacega vetra; koji še ne vedo, ali nočejo vedeti; kolike važnosti je narodno društvo. Takim ni zamere, posebno ko vidijo, da še odličnejši mož raje popiha, nego da bi prišel v društvo. Ni čudo, da se ljudstvo s tem odganja; to se ve, da le dušno s lepo, ali slaboumno, koje se ravna po velikodušnem izreku, da za kmeta je le matika, a ne čitalnice in poduk sploh. Kedor tako govori in dela, znajte, da je narodni sovražnik, narodni odpadnik! Njemu ni mari za narodni blagostan, za narodno dobro, marveč le za lastni trebuh! To si dobro zapomnite, brezoviški in drugi kmetovalci! Pustimo to, pride uže še pod klavido, ter pojdmimo zopet k zborovanju, kder vse česti in posnemanja vredni narodnjak č. g. Kociper slovo jemlje od čitalnice, kojej je on položil temeljni kamen. — Ustanovitelj in voditelj čitalničen se v kratkem spominja delovanja našega društva. Z veseljem omenja 3. dan junija — »tabora«, brezoviškega, koji je vzrastle iz čitalnice.

Koliko koristi tabor, to ve dobro vsak pameten človek, ves slovenski narod, kojega so prav tabori dovedli do narodne vzbujenosti, brez koje bi se bil gotovo potopil v globočino nasprotnega nam morja. O čemer je prepričan ves slovenski narod, to zanikuje nekedo, koji je nevreden sin slovenske matere, kateri živi sam dobro, drugim pa ne privošči, da bi dospeli do narodnega blagostanja. Pustimo zopet to za drugikrat, ter pojdmimo zopet k zborovanju. Ne letajmo za onimi, koji se narodu odtegujejo, saj uže pridejo na vrsto!

Č. g. Kociper opominja in navdušuje društvenike, naj bodo možje, vstrajni, trdni ko skala, koje ne omaja vsaka sapa, še hud vihar ne! Dobra, pravična in koristna stvar mora zmagati. Tem hujski je boj, tem večja slava! Tedaj Brezovičani, ne udajte se! Zgubili ste najtrdniji steber, a ni treba obupati; čitalnica bode napredovala, ako le ostanete mož-beseda, kakor do zdaj.

Čitalničarji so si po navetu prejšnjega nepozabljivega predsednika izvolili jednoglasno g. K. Kastelec-a, obč. glavarja iz Materije, predsednikom naše čitalnice. — Dasiprav se je obotavljal, izgovarjaje se, da je preotdajen ter z družimi posli preobložen, vendar je volitev prevzel, kajti društvo bode v glavnem vodil podpredsednik in tajnik g. P. Medveščak, le da bode imel na strani trdno predsednikovo podporo, koje je treba vsacemu društvu, ako hoče uspešno napredovati. Taka podpora pa bode, ako Bog da, novi predsednik, kot vredni nastopnik nepozabljivega svojega prednika.

G. Kastelec se ganjenimi besedami spominja neutrudnega delovanja svojega prednika, kojega rodoljubno delovanje je našemu kraju mnogo pomoglo; narod se je pričel vzbujati, svet je zvedel za naše kraje, za prekrasno brezoviško dolinico ter lepo vas Materijo, koja je bila znana le v slabem imenu. Da nam bivši naš narodni vodja estane v najboljšem spominu, zato ga je čitalnica po predlogu predsednikovem jednoglasno imenovala prvim *častnim članom*, koji nam je zagotovil, da nas ne pozabi ter da ga bode najbolj veselilo, ako bode slišal, da čitalnica lepo napreduje. Lepa hvala! Bog dal! Mesto g. Kasteleca je izvoljen v odbor g. St. Debenjak, učitelj v Materiji, kojemu naj bode naše društvo na srci ter naj po mogočnosti deluje v društveni razvitek.

Č. g. Kociper še opominja na »tabor«, koji mogoče bode v sredi Istre še to jesen ter vabi društvo, naj se v obilnem številu udeleži, da s tem pokaže, da mu je ne le za lastni, temuč tudi za splošni blagostan bratov Slovanov.

G. Medvešček opomni, da naše mlado društvo še nema *sastave*, s koje bi se lahko pokazalo v svet, kajti sedanja izposojena ni za drugo, nego za domačo rabo. Mlado naše društvo stoji še na šibkih materijalnih nogah, tedaj si do zdaj ne more samo oskrbeti potrebne zastave, koja bi nas vabila k narodnemu napredku. Kar pa sami ne moremo, upamo, da nam pomorejo radodarni narodnjaki, koji so uneti za društveni razvitek milega našega naroda. Obračamo se tedaj do vas, prvi narodnjaki naši, da prinesete *majhen dar* za našo zastavo. Posebno one rodoljube, koji so se udeležili našega »tabora«, uljudno prosimo, naj položijo majhen dar, ker »zrno do zrna pogada« — kamen do kamena palača, tako si tudi naše društvo preskrbi potrebno zastavo, koja bode društvo vezala in jačila. Hvaležni vam bodemo za najmanjši dar.)

Koncem zborovanja zakliče društvo po navetu predsednikovem navdušeni — se solznimi očmi trikratni »živio« č. g. Kociper-u v konečno zahvalo za njegov trud.

Priprosti ud g. Ban, priden oče trem sinom, koji so vsi trije čitalnični pevci, prav slovenski poštenjak, predlaga zboru še, naj se č. g. Kociper-u skaje tudi vtorek pri njegovem odhodu čast s tem, da se spremi s petjem kos poti. Vsi so bili zadovoljni, kar so tudi dejansko pokazali pri odhodu. Spremljali so odhajajočega gospoda kos poti ter se od njega poslovili se solznimi očmi, pevci pa s pesnijo »Bože živi!« Bog ga tedaj živi na boljšem novem mestu!

Toda je dne 19. t. m. popoldan naredila precejšnjo škodo v Brezoviči, Slopah, Artvižah, Rožicah in na Gradovičici ter v bližnjih okollicah. Velika govodenj je tudi mnogo poškodila, posebno uže itak slabe naše poti. Bog pomagaj kmetovalcem ter jih varuj nesreče! Sk—v.

IZ Cerknja 21. julija.

Cerklianski okraj je nekoliko oživel, ker večkrat dobimo kak dopis, kateri nam kaže, da se tamošnje razmere nekoliko boljšajo. Pisalo se je uže v narodnem napredku, o vesellicah, cestah itd. Pri tej zadnji točki bi bilo dobro, ako bi se nekoliko ustavili. Večkrat se je uže pisalo o cesti, katera drži od Zelina do Idrije. Hvalilo se je ni nikedar, ampak vedno le gradajo in napadalo cestne odbornike. Nedavno smo imeli priložnost, da smo si to cesto natanko ogledali in zato moremo pošteno sodbo izreči. Dne 15. t. m. je počastilo z svojim prihodom Idrijo Njegovu Veličanstvo, presvetli cesar. Te lepe prilike niso hoteli tudi Cerkliani zamuditi in veliko ljudstva se je tja napotilo peš in pa z vozovi. Brezobzirno in odkritosrečno govorenje, s to cesto smo bili popolnoma zadovoljni in mislim, da bi jej celó kritični orakelj Borodinov ne mogel veliko pogreškov najti. Ako ne veruje, naj se za poskušnjo enkrat sam po njej pelje in videl bo, da se morda bolj gladko in bolj varno popelje, nego

*) Darove sprejema tajnik-blagajnik gosp. Peter Medvešček, učitelj v Brezoviči, pošta Materija. Darove izkaže v »Edinosti«.

po kakej državnej cesti. Iz tega se vidi, da so se morali cestni odborniki vendar nekaj prizadevati, da so svoje čast rešili; ali gospoda, z ničem se nič ne naredi in Rim se ni v enem dnevu sezidal. Ako bi pa kedo mislil, da ni na cesti svoje glave varen, temu bi svetovali, naj si jo pri kakej banki zagotovi, ker cestni odborniki mu je ne morejo zagotoviti, ne — le na lepej cesti, temuč tudi doma ne, ker z glavo ni človek nikder varen. O tem predmetu bo prilika drugikrat bolj obširno govoriti, danes še nekoliko o drugem važnem predmetu.

»Rane je treba odkrivati« in tudi na Cerklianskem so se začele precej dobro odkrivati. K ljubju temu imamo še mnogo jako nevarno krvavečih ran, katerih ni še nobeden zdravnik pogledal, od katerih se ni še nikedar pisalo. Kakor je znano, žive tukaj sami trdi Slovenci, kateri spadajo pod c. k. sodnijo v Cerknem. Zelelo in pričakovalo bi se tedaj, da bi dopisi od tega urada dobajali ljudem v domačem, razumljivem jeziku. Temu pa ni tako, ker sodnijsko uradovanje je tukaj izključljivo nemško. Je to pametno in možato? To se pravi kokiši s kamenjem pitati. Ali ne plačujejo slovenski žulji prav tako, kakor nemški? Ker je začelo Cerkno polagoma napredovati v narodnem obziru, zato pa naj začne iz vseh kotov malo po malo čistiti in pometati. Ljudem tedaj dajte, kar jim gre in s tem vam bo dvojna hvala donela, vam bodo hvaležni naši ljudje in pa narod. Utegnol bi kedo ugovarjati, ako se ne more, kako se dá. Gospoda moja, k temu imamo več priporočkov. Bog nam je dal dar učenosti in rajni Janežič se ni zastojl trudil, da nam je spisal obširno knjigo, katej se pravi: Slovenska slovnica. Seve.

Seve.

Domače in razne vesti.

Prevltili cesar je prevzel pokroviteljstvo društva veteranov v Idriji ter podaril društvu 100 gold. za novo, z državnim orlom okrašeno zastavo.

Tržaški deželni zbor. Tržaški deželni odbor je dal poslancu dr. Piccoli-u naročilo, naj izdela predloge za prihodnje deželnozbornsko zasedanje.

Tržaške novosti. C. k. mornarica. V soboto ob treh popoldne je v našo luko iz Kopra priplul c. k. brick »Camaleonte«, poveljnik Avgust Schweissgut, s 116 (77 mocev) mož posadke in 2 topama.

Nesreče. Trilnpetdesetletni Ivan Glavina, Tržčan, stanujoč v Lonjerju, mizar, ker se je v soboto na večer preveč napil božje kapljice, nogl ste mu odrekli službo, telebnol je na tla, liki vreča polna svineca in se pri tem hudo poškodoval na glavo. Straže so ga odvedle v bolnišnico. — V soboto ob 4. popoldne najde straža na ulici kamenotiskarja Antona Obersnů iz Divače. Ta je ležal v nezavesti v ulici Acquedotto; straža i njega odpelje v špital. — Sestindvajsetletni kmet iz Ricmanj, Jožef Zuljan, moral je v bolnišnico, ker je v ulici Bachi nagloma zblaznel, ter počenjal reči, ki so le takim mogoče. — Izidor Dekleva, postrežček neke trgovske tvrdke, padel je raz okna svojega stanovanja na dvorišče v ulici della Guardia št. 428. Ponesrečenec se je hudo poškodoval na več krajih života, in primoran bil iti v bolnišnico. Čutil se je slabo, ter zlezel na okno, na čisti zrak, — pri tem zaspal in omahnel na tla. — Bemleš Filip, 43 letni voznik, stanujoč pri S. M. Mgd. spodnje, vračal se je na stanovanje poln kakor sod o sv. Martinu, vsled česar je zgubil prepotrebno ravnotežje in padel v rocoljski potočič; poškodoval se je na glavo, roki, jako hudo — ter mestu domov, moral se je vrniti ne v mesto, temveč v bolnišnico. Tako se godi onim, ki *mare* ne poznajo.

Ponesrečil pri delu je mladenec N. Kovačič, Tržčan, bivajoč v Androna dell' Olmo. Ta je pomagal svojemu očetu vzdignoti težak kamen, kateri mu po nesreči pade na levo nogo in mu jo zmečka, vsled česar je moral iti v bolnišnico.

V ulici Capiteli je v pondeljek na večer okoli tavalja krasna dveletna punčika, oblečena v lahko oblačilce pepelnate barve. Otroka se usmili neka ženska, bivajoča v ulici Crosada št. 7. Kako malo skrbi imajo v Trstu nekateri roditelji za svoje otroke. Res žalostno!

Poskus samomora. Petindvajsetletni knjigovezec Anton B. skočil je v morje raz obali Sanità; ali dva njegova prijatelja sta bila koj pri roki, smrti ga rešila in izročila policiji.

Tatvine. V petek popoldne zlezejo nepoznani ptički v stanovanje Petra Požarja, posestnika v S. M. Mgd. spodnje št. 237, ter iz omare pobero portfelj s 947 gl., srebrno uro, par ubanov in še druge zlatenine. Kot udeležitelja tatvine straže spremljo v zapor 19 letnega Antona S., ki je zajedno i hlapec pri okradnem. — V petek popoldne straže ustavijo v spodnjej Čarbolji dva težaka, ker sta krađla smokve. — Nepoznan lopov zleze v stanovanje Antona R., čuvaja pri novej luki, ter mu pobero dve srebrni uri v vrednosti 10 gl. — V nedeljo po noči zagleda nek

težak drugoga težaka pijanega ležati na ulici. Ta, ne hodi len, prične pijancu preobračati žep; ali pri tem poslu ga zajme straža in odvede in domo Petri. — V nedeljo ponoči, zlezejo navadni nepoznani v stanovanje g. G. L. v ulici Fontanone št. 16 in mu pobero več kosov obleke v vrednosti 100 gl. — Ivan M., Goričan, 40 letni čevljar brez posla, odnesel je nekej prodajalki čevljev na »Piazza Nuova« 6 parov čevljev. Straža ga zapazi, ta se pa spusti v beg — ali na trgu della Borsa pade straži v roke, ki ga odvede v ulico S. Nicolò — v senco. Ukradene čevlje so pa izročili lastnici. — V nedeljo ponoči zleze nek neznan znikav v stranišče stanovanja Jakoba B. v ulici Conti, ter od tu odnese več blaga v vrednosti 20 gl. ki se je tu shranjevalo. — Ne spite pod prostim nebom! Filip P. dober mož, zaspal je bil v nedeljo po noči v ulici Carintia; približa se mu eden, kojih v Trstu gotovo ne pomanjkuje, vzame mu srebrno uro, medeno medaljo, in hlače mu prereže pri žepih, iz kojih mu pobero do 24 soldičev. — Mi vemo, da Filipa ne obere več ta »nepriprav«, — V soboto v jutro je nek *lopov* iz Trsta pokral župana v Lonjerju. Žena je bila sama doma, i ta se je uprav odpravljala, da izide, ter šla v sobo, da se odpravi, pustivši kuhinje vrata na stežaj odprta. Tat to vporabi, ter zleze v klet, in tako se zakrije ženi. Žena gre po svojem opravku, tatu pustivši zaprtega v hiši. Sedaj sam gospodari po hiši, poskuša to in ono, ter pobero jej dve zlati verigi s križem in nekoliko denarjev. Ali tat iz hiše ni mogel niti, ker je bil zaprt; ta skozi okno jame klicati ljudi, naj mu odpro, ker je uže kesno itd., da je zaspal itd. in s tem besedovanjem je pošteno dokazal, da je bil gost v tej hiši; na kar mu vrata odpro, ter ta mirno ukrene svoj pot skoz Katarino na Žavle. Kakovim nosom so ostali oni kesneje, ko so zvedeli, komu so šli na roke! Nekateri ljudje imajo res mreno na očesih. — V nedeljo ponoči so tatovi odnesli nekemu kamenoskcu, ki je pijan ležal na stopnicah pokritega ribjega trga, zlato uro na sidro, čevlje, in mošnjček s 5 gl.

Pretep. Vročekrvni Palicardi Jožef, 22 leten mladenec, stanujoč na Reni, pretepal se je z nekim drugim tekmečem, ki ga je hudo izdelal po obrazu. Moral je iti v bolnišnico, da si ozdravi razparani obraz.

Dijaškemu semenišču v Trstu, ki se otvori začetkom prihodnjega šolskega leta, imenovan je ravnateljem čast. g. Ivan Legat, profesor veronauka na c. k. gimnaziji v Trstu.

Strah pred kolero. Mornarja Jurja Velčić-a, ki je bil na ladji »Attivita« poleg mola št. I. v novi luki, je začelo večeraj zjutraj nekoliko ščipati po trebuhu, kmalo potem pa je dobil drizgo in kozlanje. — Poveljništvo luke je to zvedelo in je precej vzkazalo, da se ima omenjena ladja popolnoma izolirati, magistrat pa je poslal na ladjo zdravnika; a bolniku je bilo uže nekoliko boljše in proti večeru se je bila uže ustavila drizga; ob 10^{1/2} uri zvečer pa je mornar bil uže popolnoma zdrav in je začel delati. — Razumi se, da so po mestu uže govorili, da je kolera tukaj. Prav tako smo čitali telegrame v zunanjih listih, da je v Trstu uže kolera, a vsi ti telegrami so le plod fantazije, ali hudobije.

Sokolov izlet je bil v nedeljo, kakor je bilo zadnjič naznanjeno. Okoli 4. ure je odšel oidelek »Sokola« (30 Sokolov) skoz Kadin proti Ricmanjem. V Ricmanjih so sprejeli to četo dotični rodoljubi z ondašnjo domačo godbo i jo odveli na navlašč zanj pripravljene prostor, ker je bila oni dan tudi takozvana »Šagra«, da so imeli najlepši razgled; pozdravili so jih tudi tamošnji mladeniči, mej kojimi sta bila dva v jako lepej narodnej obleki. Prišli so tudi nekateri bratje Hrvati i drugi iz mesta, na kar se je jelo prepevati i napivati, tudi smo vkupno odšli k znanemu izvrstnemu županu g. P., kder smo sezabavali do mraka; daso »Sokolovci« tudi plesali, tega mi ni treba skoraj omeniti. Predno pak je trobil trobentač k odhodu, zahvalil se je jeden »Sokolov« v imenu vseh za lepi sprejem i dobro postrežbo, i potem hajd mej »živio«-klici v Trst, kamo smo dospeli okolo 10. ure. I zopet so pokazali naši »Sokolovci« 10 minut poprej od tukaj odšla, vendar je »Vergerio« četrt ure pred njo v Devin priplaval, kar je nas, ki smo na »Vergerio« bili, jako zanimalo in razveselilo, za kar gre se veda vsa čast jako vljudnemu gosp. kapitanu tega parnika. Prihod obeh parnikov v Devinu je bil s pokanjem možnarjev pozdravljen. Potem ko smo si po naklonjenosti Nj. v. gospe knežinje Hohenlohe zanimiv grad devinski s prekrasnim njegovim razgledom, zvonaj in znotraj ogledali, razšli smo se po gostilnah i drugod, da se malo okrepčamo. Pri tej priliki moram posebno pohvaliti in priporočati vsakemu, kateri Devin pohodi,

gostilno »Restaurant Ples«; okusna jed, dobra pijača ter urna in prijazna postrežba, posebno pa me je iznenadilo in razveselilo, da gostilničar in vsa ta rodbina tako čisto in gladko slovensko govori. Točno ob 1/9 uri zvečer smo se proti domu vrnoli, mej potjo so nekateri gospodje parnik bengalično razvetlili, in tako smo v Trst dospeli prav zadovoljni s tem izletom.

Požigalec Otoka. V Trstu kroži ta-le vst: Ko se je v nedeljo 15. t. m. peljalo mnogo Tržčanov iz Trsta v Postojno, da vidijo cesarja, vstopil je v St. Petru tudi mlad Italijan v kupé, v katerem je bilo več Tržčanov, mej njimi tudi sodar T. Italijan napelje precej govorico na slavnosti v Ljubljani in v Postojni in je dostavil: »V tem času, ko se mi vozimo, Postojna gori.« Tržčani so mislili, da je to le šala, in niso pokladali nobene važnosti na to, kar je govoril Italijan. — Ko pa izstopijo v Postojni, odpeljal se je Italijan dalje; a procej na kolodvoru izvedó, da Otok pri Postojni res gori. Zdaj se le se jim je dozdeval sumljivi oni Italijan, kateri je mej govorom tudi ovdal, da je iz Vidma. Tržški sodar je baje o tej stvari govoril v Postojni, in kakor se sliši, bil je tam tudi zaslišan pred sodnijo. Morda je prav ta tisti Italijan, katerega so zaprli na Gorenjskem? — Sploh gre tukaj vse polno raznih govorice, na katere pa se ne more človek naslanjati.

Izpred sodišča. Proti § 98 kazenskega zakonika, za kojega naši mladeniči ne znajo, pregrešili so se gospodje, o katerih tu govorimo. Bratje Legiša, Andrej, krojač, Jožef, kamenosek, in Anton, dninar, doma iz Presnika v Komenškem okraju, in zidar Štefan Colja, tudi od tam, so v noči 26. decembra m. l. na cesti, ki drži v Komen, siloj zahtevali od Jožefa Furlana, da plača »po starej šegi« za pijačo, ker je zabajal k nekeji ljubici v njih vasi. Ti fantje so od Furlana zahtevali, naj jim dade 5 forintov po starej navadi — ta pa ni hotel za to takso vedeti. Ti se razjezje, primejo Furlana za telovnik, dobro ga potresejo, vržejo na tla, vzamejo mu čevlje raz nog in 3 gl. iz žepa in potem gredó na veselo popivanje. Zavoljo tega zlodejstva je v ponedeljek vse štiri c. k. tribunal obsodil v petnajstdnevno poostreno ječo. — Fantje, ne pozabite §. 98 kazenskega zakona!

Toča je te dni na Primorskem in tudi na Kranjskem v nekaterih krajih še precej škode napravila. In ko sklepamo list, pada toča tudi v Trstu. Mathieu de la Drôme jo je zopet uganol.

Iz Rímanj nam pišejo, da je v nedeljo mej veselico nek godec hotel surovo napasti nekega gospoda, ki je ples mirno gledal, in to iz maščevalnih nagibov. — To je nečastno in dotični ne zasluži le grajo, temuč tudi kazni, ker maščevanje, in še celó brez pravega uzroka je največja surovost nevrada našega naroda. — Tudi se je čuditi, da ni bilo v nedeljo v Rímanjih videti nobenega žandarma, ko jih vendar pri drugih manj važnih prilikah pogostoma vidimo. — Kedo je temu uzrok?

Pokneženi vrhovni škof Zorn. »Wiener Ztg.« od 20. t. m. je objavila njegovo imenovanje na goriško metropolitansko stolico. — Tudi o novem Poreškem škofu se govori, a glas niso prav verjetni, zatorej je za zdaj skoro boljše molčati, da ne zgačemo občutljivosti.

Dunajsko vseučilišče ima največ slušateljev mej vsemi nemškimi vseučilišči. Letos je bilo 9676 slušateljev, in sicer 4670 v zimskem polletju, in 4706 v poletnem. Od teh spada na juridično fakulteto 4028 slušateljev, na medicinsko 3099, na filozofično 832 in na teologično 376.

Nesreča. V prašnici v Petroburgu se je užgal strelni prah in deset osob usmrtil, dve pa hudo poškodoval.

Čuden izvoz. Ladja »Tintern-Abbey« je te dni odpila za Angleškega v Novo Selandijo z 3120 pticami, katere se tam osvobodé, da uničijo velike sovražnike poljedelstvu — gosence. Te ptice so si naročili poljedelci Nove Selandije, katerim gosence vsako leto uničijo desetino letine.

Rojstni kraj Kristofa Kolumba, ki je našel Ameriko, ni Genova, kakor se je dozda sploh učilo, ampak malo mestice Calvi na otoku Korzika. To je dokazal dekan tega mestica Martin Casanova z mnogimi dokumenti. Francozi so na to jako ponosni, da je tako slaven mož bil njih rojak, in ker se bliža štiristoletnica odkritja Amerike, namerjajo napraviti v mestu Calvi mejnarodno slavnost in pri tej priliki tudi odkriti spomenik Kristofu Kolumbu.

Kolera in Strah. (Orientalnska pravljica). K nekemu mogočnemu knezu je prišla žena, za katero je stopal suh in bled mož; ona je kneza nagovorila takh le: »Jaz sem prišla v božjem imenu in zahtevam od tebe 50.000 ljudi.« — Knez je odgovoril: »Če si božja poslanka, vzemi jih iz mojih dežel.« — In nastopila je kolera ter pobrala iz knezovih dežel 250.000 ljudi in ljudstvo je žalovalo s knezom vred. — Mej tem sreča knez ono ženo, ki je od njega tirjala 50.000 ljudi ter jo nagovori: »Ti si

od mene tirjala 50.000 ljudi, vzela pa si mi jih 250.000; zakaj si besedo prelomila?« — In žena odgovori: »Jaz nisem besede prelomila, vzela sem jih le 50.000.« — In kdo mi je vzela drugih 200.000, ako ne ti?« — »To je storil Strah, saj si ga videl, ki je stopal za mojimi petami, ko sem prišla po 50.000 tvojih podanikov.«

O koléri.

Iz Egipta dobajajo prav žalostna poročila, v glavnem mestu, v Kahiri, umirajo ljudje kakor muhe, govori se o 400 do 500 mrtvih na dan, in v Egiptu je, odkar se je pokazala kolera, umrlo nad 3500 ljudi. Ali znati je treba, da je v Egiptskih mestih nesnaga doma in da tam niža ljudstvo prav slabo živi; tudi se vse naredbe proti boleznim jako površno izvršujejo. — V Aleksandriji vlada nekda velik strah, ker Angleži nič prav ne stražijo kordona; trdi se sicer, da zadnje dni ni tam nobeden umrl za kolero; pri vsem tem pa Evropejci močno zapuščajó Aleksandrijo in sploh Egipt, nad 10.000 jih je nekda uže zbežalo v Evropo, in nad 50.000 domačih Egiptčanov se je potegnolo v severni Egipt. — Gledé na te žalostne razmere v Egiptu ni torej čudo, da vse vlade uvajajo stroge naredbe proti koléri, in da se še prav posebno tukaj v Trstu vsak dan bolj pazi na javno snago, na vodo, živež itd.

Vso zelenjavo, ki dobaja v Trst, preiskujejo natančno tržni komisarji, in kar ni svežega in zrelega, vse se odstranjuje. — Zatorej priporočamo našim ljudem, naj nosijo v Trst le sveže sočivje in dobro zrelo sadje. — Te dni je imela zdravstvena komisija važno sejo, katere so se vdeležile vse zadevne oblasti in avtoritete. Določila je komisija natančno, kaka mora biti tekočina za desinfekcijo, potem je imenovala podkomisijo, ki ima vse tržške vodnjake preiskavati; na to se je govorilo o tem, ako se imajo vsi hišni posestniki zavezati, da sami podkajajo skrbé za desinfekcijo stranišč, kanalov itd.; a to ni obveljalo in se je temu pridržalo doseadanje načelo, da občina sama po svojih organih skrbi za desinfekcijo proti povračilu dotičnih stroškov po privatnih. To načelo tudi mi odobrujemo, ker na gospodarje se ni zanašati.

Govorilo se je celó o najemu pomočne bolnice za vsak slučaj in izvolil poseben odsek, ki ima v prihodnjem seji staviti bistvene predloge o tej zadevi. Tudi pomorska oblast ne spi. — V Lazaretu je zdaj vse lepo vrejeno; oni, kateri so v kontumaciji v Lazaretu, imajo tam zdrava stanovanja in jako dobro postrežbo; pazi se tudi jako natančno, da se na nobeno stran ne prestopijo določbe kontumacije; zdaj je v Lazaretu kakih 300 ljudi. Po Trstu in po okolici pa je uže prav mnogo Egiptčanov in mnogi so se naselili tudi v notranje dežele. — Prav je, da se strogo pazi in da se kolikor mogoče pot zapre koléri, hvalevredna je paznost in strogost v tem obziru; a vse to so le preventivni koraki; v Trstu pa dosedaj gotovo ni še nobene nevarnosti, temuč je dosedaj zdravstveno stanje v Trstu ugodnejše, nego mnoga poprejšnja leta ob tem času. Ni se torej nič bati in upati je, da nas ne obišče božja šiba.

Pri vsem tem pa ne bo odveč, ako poročamo o tem, kar je komisija 24 najveljavnejših zdravnikov v Parizu spoznala za dobro, da nasvetuje prebivalstvu v ravnanje, da se varuje kolere. Pred vsem je treba ohraniti dušni mir, ter se varovati strastnejeze, razburjenosti itd. Preveliko napenjanje sil, preteško delo, ponočevanje, predolgo kopanje v mrzlej vodi in sploh vse, kar prouzročuje oslabljenje, naj se opušča. Spanje pri odprtih oknih, prelehka obleka, posebno zvečer, uživanje prevelikih množin mrzle vode, vse to je nevarno. Jesti je treba le zmerno in dohro kuhana jedila, da ne ostanejo v želodcu, ker obteženje želodca dela človeško truplo sprejemljivo za kužne bolezni.

Najbolj nevarno je uživanje slabe vode, ako kdo dvomi nad vodo, da ni prosta slabih snovi, naj jo rajše kuha, predno jo pije; najboljša je prava studenčnica; a jako nevarna je voda iz vodnjakov (Štirn). Dobro zrelo sadje ne škoduje; pri vsem tem je kuhano sadje holi priporočljivo, nego sveže. Varovati se je salate, brastovcev (kumar), peveronov, drugo sočivje, dobro kuhano, pa ne more škodovati.

Posebno nevarno je pijančevanje; vino, v pravej meri vžito, sicer ne škoduje, toda vsaka pijanost utegne postati osodopolna; nekateri se hočejo celó zavarovati proti koléri s tem, da pijó žganje, a zapazijo naj si, da je ob koléri boljše ne piti nobene močne pijače, nego pa piti preveč in do pijanosti. — Pijanec se kolera najpoprej poprime. Tudi sladoled in sploh vse ledene pijače in premrzle jedi so silno nevarne, ker uže navadno prouzročujejo koliko.

Kakor rečeno, bati se ni ničesa v Trstu; a previdnost je mati modrosti, in ti svéti so dobri ne le proti koléri, temuč tudi za vse življenje.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Tramway iz Trsta v Vipavo. Čujemo, da je trasiranje uže dovršeno ter da so bili nadrobni načrti uže predloženi trgovinskemu ministerstvu. Iz Trsta do Sestjane ste v načrt postavljeni dve poti, ena ob morji, druga po novej openskeji cesti. **Nove pisemske marke in napisnice** se uže tiskajo. Marke imajo podobo sedanjih, le namesti cesarjeve podobe je natisnen državni orel na njih. Narejene so dosti lepše od sedanjih in tudi barva na njih ne maže: po 2 kr. so rujave, po 3 kr. svetlozelene, po 5 kr. karmezinasto rudeče, po 10 kr. svetloplave. Nove napisnice imajo obliko sedanjih, ali papir je močnejši in gladkeji. Napravili so se tudi novi zavitki dvojne vrste v kvadratnej obliki. Manjši zavitki za zasebno rabo imajo beli papir, večji za trgovce pa rujavkasti.

Poštno hranilnice. Trgovinsko ministerstvo je predrugačilo §. 24 odstavek 8. naredbe z dne 10. oktobra 1882 in dovolilo, da sme jedina in ista osoba tri hranilne karte po 50 kr. na teden uložiti.

Izviren telegram »Edinosti«
(Po sklepu lista.)

Se žana, 25. julija. Toča je popolnoma pobila Pliskovco, Krajno vas, Skopo, Dobravle, Maloberdo, Utovije, Storje, Kazle in Avber.

Tržno poročilo.

Kava — brez spremembe, cene trdne. **Sladkor** — neznatna kupčija, cene nespremenjene in mlahove. **Sadje** — kupčija miruje; le po limonih je prašanje. **Olje** — namizno gl. 64 do gl. 80, jedilno gl. 33 do gl. 43.—, cene jako trdne. **Riž.** — v dobrem obrajtu. **Petrolje** — vedno trdno na 9¹/₄ do gl. 10.—, iskano je za kesneje dobe. **Domači pridelki.** — O fižolu ni govora. Maslo pa stane gl. 96 do gl. 115. **Žito.** — Vsled poročil o slabi letini so naši lastniki par dni po vsej sili hoteli zvišati cene; a ta poročila so bila pretirana, zarad česar cene sopet padajo in sploh ni kupcev niti po nižih cenah. **Les** — v dobrem obrajtu; cene uže dolgo časa nespremenjene. **Seno** — gl. 1.30 do gl. 1.70.

Borsno poročilo.

Mlahovost na vsej črti; pri vsem tem pa se vzdržuje državna renta.

Dunajska borza

dne 24. julija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	78	gl. 95	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	79	» 55	»
Zlata renta	99	» 50	»
5% avst. renta	98	» 40	»
Delnice narodne banke	837	» —	»
Kreditne delnice	293	» 50	»
London 10 lir sterlin	120	» —	»
Napoleon	9	» 50 ¹ / ₄	»
C. kr. cekini	5	» 65	»
100 državnih mark	58	» 50	»

Poslano.

Opozarja se na današnji inserat gospoda Filipa Fromm-a.

The Singer Manufacturing & C.

New-York.
Ako se plati vsak teden samo eden goldinar dobi se Originalni

Singer-jev šivalni stroj.

in to brez povišanja cene. Poročstvo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno

G. NEIDLINGER,
generalni agent
V Trstu, Corso, palača Modello

Šivanke za Singerjeve živalne stroje komad 3 kr. in tucat 30 kr. (13-13)

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprato in naravno zdravilo je prava dobrodojna pomoč in mu treba mnogih besedi, da se kaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajfajo in preproje prav malo najtrudovitejše želodčne bolezni. Prav izvirno vstreljo zoper hemoroide, proti bolezni na jetih in na vranici, proti črvenim boleznim in proti glistam, pri šenkkih mlečnih nadležnostih, zoper bel tok, božjast, zoper sropec ter čistijo pokvarjena kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. 10-7
Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofolotti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti i G. B. Kovic in G. B. Poraboschi. Ena steklenica stane 30 novcev.
Varovati se je pokvarjenih posmetkov, s katerimi se zavolj želje po dobitku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Tržaško podporno društvo

se bo 24. avgusta preselilo v ulico Valdirivo šte. 13. nad gostilno »all' Adriatico« v prvo nadstropje. (3-1)

Neprevarljivo!

Uspeh garantiran! Znesek dobi vsak precej nazaj, pri katerem nema uspeha moj sigurno delajoč

Roborantium
(sredstvo za rast brade)
Prav tako sigurno dela proti pleševosti in izpadanju las. Uspeh garantiran, ako se večkrat rabi. Odpošilja se v originalnih steklenicah po gl. 1.50 in steklenicah za poskušnjo po gl. 1.

Dobiva se: J. Grollih v Brnu (Brünn). — V Trstu pri Pavlu Rocca. — V Gorici pri G. Cristofolotti. — V Zadru pri K. Androvich. — Nobena prevara! 10-7
Tam se tudi dobiva pristna Grollihova karpatska ustna voda, zanesljivo sredstvo za ohranjenje zobov, zobnega mesa in ust, narejena iz zdravnih korenin in rastlin moravskih Karpatov, steklenica po 60 kr.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Fromm Dunaj.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v vsej Evropi, zadele so tudi Švico; vsled teh razmer se je na stotine delalcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zvane Washingtonske žepne ure so najboljše ure vsega sveta, koje so izredno elegantno gravirane in giljoširane ter so amerikanskega sistema.

Vse ure so natanko repasirane ter garantujemo za vsako uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzamemo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječe uro nazaj vzamemo in z drugo zamenjamo

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, s kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, z verižico, medaljonom itd., preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20. 1000 komadov krasnih ur na sidro (anker-uhr) od srebrnega niklja, tokočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenutke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno na sekunde repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj le gl. 7.25.

1000 komadov ur na valje (cylinder-ur) v giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem preje gl. 15, zdaj le gl. 5.80.

1000 komadov ur na sidro (anker-uhr) od pravega 13lotnega srebra, odobrenega od c. kr. denarnega urada, tekočih na 16 rubinih, razen tega tudi električni potem pozlačene, fino regulirane. Vsaka taka ura stala je preje gl. 27, zdaj pa samo gl. 11.40.

850 komadov ur za dame od pravega 13 lotnega srebra, odobrenega od c. kr. denarnega urada, tekočih na 8 rubinih, elegantno in najfineje pozlačene, pridjana je tudi benecijanska vratna verižica; preje je stal jeden komad gl. 28, zdaj pa samp gl. 15.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. kr. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenutok repasirane, s kolesjem od niklja, tako da nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri dá se zastoj tudi jedna urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje gl. 35, zdaj pa neverjetno samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20. 1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje gl. 100, zdaj gl. 40.

850 komadov ur za stene v finem email okviru in z bilom, repasirane; preje komad gl. 6, zdaj samo gl. 3.75. 850 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalneji mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 4.80.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov:

Uhren-Ausverkauf

der 12-3

Uhrenfabrik FROMM,
Wien, Obere Donaustrasse 107.